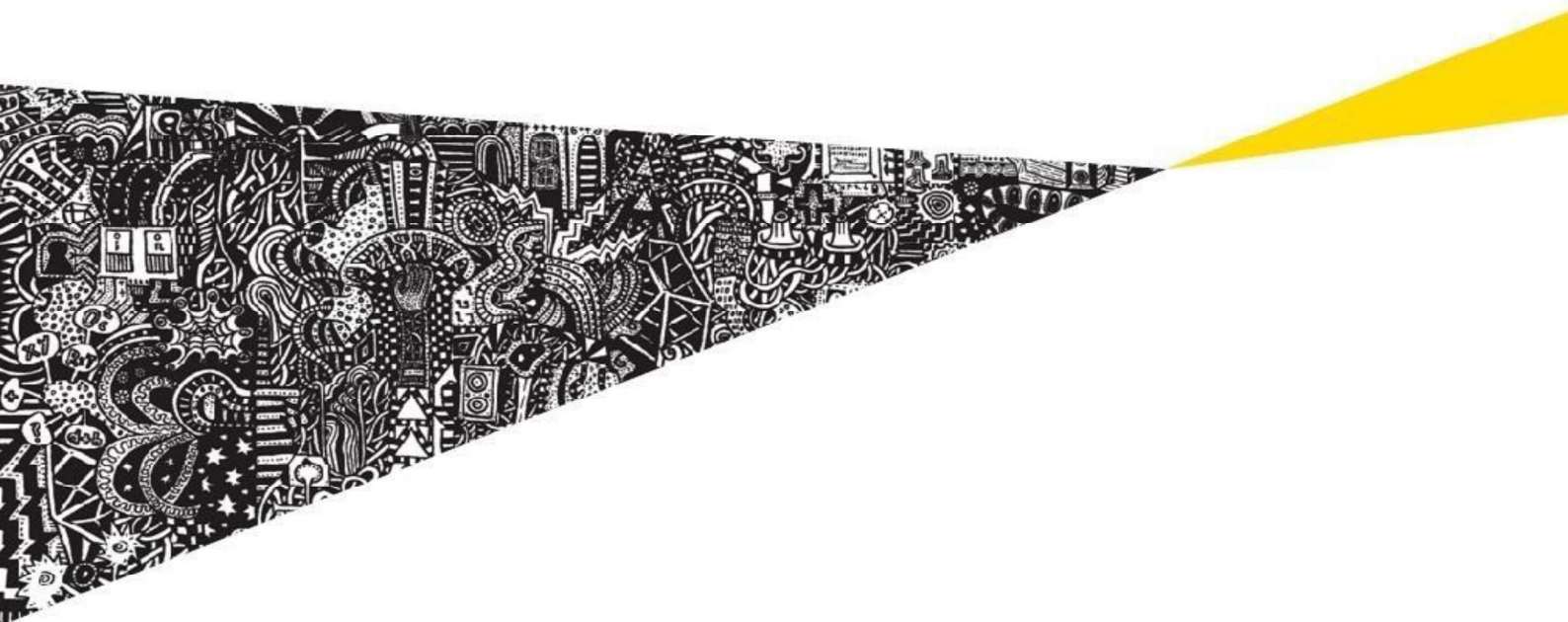


Alingsås kommun

Grundläggande granskning 2018



Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	4
2.1. Bakgrund	4
2.2. Syfte och revisionsfrågor	4
2.3. Rapportens fortsatta disposition	6
3. Alingsås kommuns styrmodell.....	8
3.1. Nämndernas styrning och arbete med fullmäktiges mål	8
3.2. Uppföljning och rapportering.....	9
3.3. Intern kontroll	10
4. Kommunstyrelsen	11
4.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	11
4.2. Uppföljning och rapportering.....	12
4.3. Intern kontroll	13
4.4. Vår bedömning.....	14
5. Barn- och ungdomsnämnden.....	16
5.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	16
5.2. Uppföljning och rapportering.....	16
5.3. Intern kontroll	16
5.4. Vår bedömning.....	17
6. Kultur- och fritidsnämnden.....	18
6.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	18
6.2. Uppföljning och rapportering.....	18
6.3. Intern kontroll	18
6.4. Vår bedömning.....	19
7. Miljöskyddsnämnden.....	20
7.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	20
7.2. Uppföljning och rapportering.....	20
7.3. Intern kontroll	20
7.4. Vår bedömning.....	21
8. Samhällsbyggnadsnämnden	22
8.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	22
8.2. Uppföljning och rapportering.....	23
8.3. Intern kontroll	23
8.4. Vår bedömning.....	24
9. Socialnämnden.....	25
9.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	25

9.2. Uppföljning och rapportering.....	25
9.3. Intern kontroll	27
9.4. Vår bedömning.....	28
10. Tekniska nämnden	29
10.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	29
10.2. Uppföljning och rapportering.....	29
10.3. Intern kontroll	29
10.4. Vår bedömning.....	30
11. Utbildningsnämnden.....	31
11.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	31
11.2. Uppföljning och rapportering.....	31
11.3. Intern kontroll	32
11.4. Vår bedömning.....	32
12. Vård- och äldreomsorgsnämnden.....	33
12.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	33
12.2. Uppföljning och rapportering.....	34
12.3. Intern kontroll	35
12.4. Vår bedömning.....	36
13. Överförmyndarnämnden.....	37
13.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål	37
13.2. Uppföljning och rapportering.....	37
13.3. Intern kontroll	38
13.4. Vår bedömning.....	38
14. Sammanställning av dokumentgranskning	39
15. Slutsatser.....	40

Bilaga 1: Dokumentförteckning

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en grundläggande granskning av nämnderna i Alingsås kommun. Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed. Granskningen omfattar samtliga nämnder och har genomförts genom protokollsgranskning, skriftliga frågor och nämnddialoger med ett urval av nämnder.

Enligt God revisionssed 2018 ska den grundläggande granskningen bland annat ge underlag för att bedöma styrelse och nämnders styrning, uppföljning och kontroll samt måluppfyllelse. Utifrån kraven i kommunallagen och God sed samt kommunens styrmodell har vi tagit fram revisionskriterier som styrelse och nämnder ska uppfylla för att ha säkerställt ett ändamålsenligt arbetssätt. Rekommendationerna till respektive nämnd grundar sig på dessa revisionskriterier, som beskrivs närmare i avsnitt 2.2.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ▶ Medverka i utarbetandet av riskanalys till grund för internkontrollarbetet
- ▶ Dokumentera riskanalys till grund för internkontrollarbetet

Vi rekommenderar miljöskyddsnämnden att:

- ▶ Formulera åtaganden för de av fullmäktiges uppdrag som riktas till samtliga nämnder

Vi rekommenderar vård- och äldreomsorgsnämnden att:

- ▶ Utbeta och dokumentera en riskanalys till grund för internkontrollarbetet

Därtill rekommenderar vi socialnämnden och tekniska nämnden att:

- ▶ Säkerställa att rapportering av ekonomisk månadsuppföljning till kommunstyrelsen genomförs i enlighet med handlingsplanen Effekt

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi ingen rekommendation till barn- och ungdomsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden och överförmyndarnämnden.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras i kommunallagen 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionssed ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse. Enligt God revisionssed handlar den grundläggande granskningen om frågor avseende hur styrelse och nämnder har:

- ▶ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten
- ▶ Gjort en egen riskanalys
- ▶ Följt upp och rapporterat verksamhetens resultat samt fattat beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser
- ▶ Arbetat med ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- ▶ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- ▶ Tydliga beslutsunderlag och protokoll

I revisorernas revisionsplan för 2018 beskrivs utgångspunkterna för den grundläggande granskningen. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionssed samt risker som framkommit i revisorernas väsentlighets- och riskanalys.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionssed¹. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt?
- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt kommunens styrmodell.

¹ Kommunrevisionen har under 2018 även genomfört fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som utgör grund för ansvarsprövningen.

- ▶ Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunens styrmodell.
 - Har nämnden fattat beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policy och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 §
- ▶ God revisionssed 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunens styrmodell
- ▶ Andra kommunspecifika styrdokument

Ansvariga nämnder

Granskningen avser barn- och ungdomsnämnden, kommunstyrelsen, kultur- och fritidsnämnden, miljöskyddsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, utbildningsnämnden, vård- och äldreomsorgsnämnden samt överförmyndarnämnden i Alingsås kommun.

Avgränsning

Granskningen avser verksamhetsår 2018 och avgränsas i enlighet med revisionsfrågorna. Granskningen omfattar inte granskning av säkerhet i redovisningssystem. Detta granskar revisorerna i löpande granskning som en del av redovisningsrevisionen. Kommunstyrelsens och nämndernas måluppfyllelse har granskats per augusti 2018.

I den grundläggande granskningen granskas samtliga nämnder utifrån ovan nämnda revisionsfrågor och revisionskriterier. Utöver detta har fyra nämnder valts ut för en mer omfattande granskning utifrån revisorernas väsentlighets- och riskanalys 2018. De nämnder som valts ut är kommunstyrelsen, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och vård- och äldreomsorgsnämnden. Kommunstyrelsen har valts ut mot bakgrund av att styrelsen har uppsikt över kommunens övriga nämnder och bolag samt att kompetensförsörjning inom kommunens verksamheter är en allt större utmaning. Socialnämnden har valts ut eftersom nämnden under flera år redovisat budgetunderskott. Socialnämndens budgetunderskott för år 2017 är -36,5 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden har valts ut på grund av långa handläggningstider för bygglov och nämndens rekryteringssvårigheter. Vård- och äldreomsorgsnämnden har valts ut då behovet av boendeplatser inom funktionshinder har ökat samt att behovet av hemtjänsttimmar har ökat.

Metod och genomförande

Granskningen är uppdelad i två delar: en grundläggande del som avser samtliga nämnder samt en mer omfattande granskning riktad till fyra nämnder. Den grundläggande delen genomförs genom en löpande insamling av fakta och iakttagelser samt protokollsgranskning. Den mer omfattande granskningen sker genom skriftliga frågor till de aktuella nämnderna samt en dialog med nämndens presidium och förvaltningschef.

Den grundläggande delen

Nedanstående moment omfattar samtliga nämnder.

Löpande insamling av fakta och iakttagelser

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Insamlingen sker genom att EY och revisorerna:

- ▶ Löpande tar del av grundläggande dokument såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och nämndernas protokoll²
- ▶ Löpande för en dialog med nämnder och styrelse

Den riktade delen

Nedanstående granskningsmoment omfattar kommunstyrelsen, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och vård- och äldreomsorgsnämnden. Detta är utöver vad som granskas i den grundläggande delen.

Skriftliga frågor

Inom ramen för den riktade delen av den grundläggande granskningen har revisionen skickat skriftliga frågor till de utvalda nämnderna. Frågorna utgår från revisionens väsentlighets- och riskanalys, tidigare fördjupade granskningar samt övriga iakttagelser som uppmärksammats under året.

Nämnddialog

Inom ramen för den riktade delen av den grundläggande granskningen har nämnddialoger genomförts med presidiet i respektive utvald nämnd tillsammans med förvaltningschef. Nämnddialogernas har förberetts av EY tillsammans med kommunrevisionen. Frågeställningarna har anpassats till respektive nämnd utifrån svaren på de skriftliga frågorna, protokollsgranskning, revisorernas väsentlighets- och riskanalys samt övriga iakttagelser som uppmärksammats under året.

2.3. Rapportens fortsatta disposition

- ▶ I avsnitt 3 presenteras Alingsås kommuns styrmodell och vad den anger om styrelse och nämnders arbete med styrning utifrån fullmäktiges mål, uppföljning och rapportering samt intern kontroll. I avsnittet framgår vilka kriterier vi anser att styrelse och nämnd ska ha uppfyllt för att ha säkerställt ett ändamålsenligt arbetssätt inom respektive område.

² Nämndernas protokoll läses löpande av de förtroendevalda revisorerna som ansvarar för att relevanta frågor tas upp till diskussion löpande under året. Protokollen läses även av EY i samband med granskningen.

- ▶ I avsnitt 4–13 återfinns granskningens resultat per styrelse och nämnd. I varje avsnitt framgår resultatet av granskningen avseende nämndernas arbete med styrning utifrån fullmäktiges mål, intern kontroll samt uppföljning. Varje avsnitt avslutas med revisionens bedömningar utifrån syftet med den grundläggande granskningen. I samband med bedömningarna presenteras även rekommendationer. Rekommendationer lämnas då revisorerna iakttagit brister inom ramen för granskningen. Rekommendationerna syftar till att utveckla och förbättra verksamheten. Revisionen följer kontinuerligt upp vilka åtgärder nämnderna vidtagit för att åtgärda givna rekommendationer.

Granskningen avslutas i avsnitt 15 med slutsatser utifrån granskningens syfte.

3. Alingsås kommuns styrmodell

Kommunfullmäktige (fullmäktige) beslutade om en ny styrmodell 25 maj 2011. I dokumentet "Styrmodell för Alingsås" framgår hur modellen ska tillämpas. Bland annat beskrivs att allt arbete ska utgå från fullmäktiges beslutade vision. Fullmäktige beslutade 10 december 2014 att anta en reviderad version av styrmodellen med förändringar som innebar att internkontrollen och tillväxtprogrammet lyftes in som delar i modellen.

Kommunstyrelsen beslutade i mars 2018 om nya tillämpningsanvisningar till styrmodellen. Tillämpningsanvisningarna innehåller delar som rör styrelsens uppsiktsplikt. Bland annat regleras att kommunstyrelsen arbetsutskott ska träffa respektive nämnds/bolags presidium för att diskutera frågor inom ramen för uppsiktsplikten i samband med års- vår och delårsbokslut.

Med utgångspunkt i visionen tar fullmäktige fram en avsiktsförklaring. Den beslutas i början av varje mandatperiod och innehåller ambitioner, inriktning och prioriteringar för mandatperioden. Utifrån avsiktsförklaringen upprättar fullmäktige årligen en flerårsstrategi för Alingsås kommun. Flerårsstrategin innehåller fullmäktiges prioriterade mål. De prioriterade målen är övergripande och omfattar hela kommunen. Till de prioriterade målen kopplas indikatorer som är styrande för att nå de politiska ambitionerna. Fullmäktige har adresserat olika indikatorer till olika nämnder. I flerårsstrategin finns också indikatorer som enligt flerårsstrategin är viktiga att följa för att veta att Alingsås kommun utvecklas långsiktigt och hållbart. Enligt tillämpningsanvisningarna till styrmodellen följs indikatorerna upp av kommunstyrelsen som i sin tur återskärter till fullmäktige. Uppföljningen sker i samband med årsredovisningen. Utöver prioriterade mål och indikatorer innehåller kommunens flerårsstrategi riktade uppdrag till vissa nämnder. Dessa uppdrag ska betraktas som åtaganden för nämnden att arbeta med under året. Flerårsstrategin innehåller därtill särskilda fokusområden. Där beskrivs att de särskilda fokusområdena särskilt ska prägla nämnders, bolags och förbunds löpande arbete under planperioden. Dessa ska enligt kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar återspeglas i nämndernas åtaganden i de fall det är möjligt.

Nedan framgår vad styrmodellen med tillhörande tillämpningsanvisningar anger om styrelse och nämnders arbete med styrning utifrån fullmäktiges mål, uppföljning och rapportering samt intern kontroll. Strukturen utgår från granskningens revisionsfrågor. I slutet av varje avsnitt framgår vilka kriterier som styrelse och nämnder ska ha uppfyllt för att ha säkerställt ett ändamålsenligt arbetssätt. Kriterierna är vår tolkning av styrmodellen med tillhörande anvisningar. Kriterierna utgör grunden för revisorernas bedömning av varje nämnd.

3.1. Nämndernas styrning och arbete med fullmäktiges mål

Med utgångspunkt i den övergripande flerårsstrategin för Alingsås tar nämnderna fram egna flerårsstrategier. Nämnderna ska ange sina åtaganden för att uppnå fullmäktiges prioriterade mål med indikatorer. Nämnderna tar själva fram förslag till åtaganden som sedan godkänns av kommunstyrelsen. De uppdrag som riktats till nämnderna är också att betrakta som ett åtagande. Till åtagandena ska nämnden koppla nyckeltal som bedöms väsentliga för att bidra till måluppfyllelsen.

Nämndens åtaganden ska därefter brytas ned till åtaganden för förvaltningen. Enligt styrmodellen ska förvaltningens åtaganden utmyнна i att varje enskild medarbetare är medveten om den roll han eller hon har i att uppnå kommunens mål.

Av styrmodellen och tillämpningsanvisningar framgår inte var eller hur förvaltningens åtaganden ska dokumenteras.

Utifrån ovanstående är vår tolkning att styrelse och nämnder ska ha genomfört följande för att ha säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt:

- ▶ Angett åtaganden i arbetet med fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer
- ▶ Kopplat nyckeltal till nämndens åtaganden
- ▶ Säkerställt att nämndens åtaganden brutits ner till åtaganden för förvaltningen

3.2. Uppföljning och rapportering

Enligt styrmodellen ska kommunfullmäktige följa upp de prioriterade målen samt den ekonomiska resursförbrukningen i vårbokslut per april och i delårsbokslut per augusti. I årsredovisningen följs målen och indikatorerna upp. Nämnderna ska följa upp sina åtaganden i vår-, delårs- och årsbokslutet samt besluta om eventuella åtgärder med anledning av uppföljningen. Av styrmodellen framgår att respektive förvaltning ska följa upp ekonomin månadsvis. Vid befarande avvikelser jämfört med budget på helår ska rapportering ske till nämnd och kommunstyrelsen, enligt styrmodellen.

Kommunfullmäktige beslutade 2017 om handlingsplanen "Effekt³" i syfte att minska kostnaderna i kommunens verksamheter. Detta mot bakgrund av att betydande driftunderskott prognostiserades bland kommunens verksamheter vid tillfället. Handlingsplanen Effekt gäller mellan 2017–2019. Fullmäktige beslutade i anslutning till handlingsplanen att införa obligatorisk månadsuppföljning av ekonomin från nämnderna till kommunstyrelsen. I handlingsplanen framkommer att undantag avseende obligatorisk månadsuppföljning gäller för juni och juli månad. Kommunledningskontoret uppger att undantaget även gäller januari och februari månad⁴.

Utifrån ovanstående anser vi att styrelse och nämnder ska ha genomfört följande för att ha en tillräcklig uppföljning och rapportering:

- ▶ Följt upp nämndens åtaganden i vår- och delårsbokslut
- ▶ Rapporterat månadsuppföljning av ekonomin till kommunstyrelsen (undantaget januari, februari juni och juli)
- ▶ Rapporterat befarade avvikelser jämfört med budget per helår till kommunstyrelsen

³ Handlingsplan för ekonomi i balans.

⁴ Kommunens förvaltningar har via kommunledningskontoret fått besked om detta undantag. Undantaget framkommer inte i handlingsplanen Effekt.

3.3. Intern kontroll

Enligt styrmodellen följer Alingsås kommun COSO-modellens principer för intern kontroll. Det innebär enligt styrmodellen att rimlig försäkras ges om måluppfyllnad, tillförlitlig finansiell rapportering samt efterlevnad av lagar och regler. Nämnderna ska arbeta fram en väsentlighets- och riskanalys som knyter ihop den interna kontrollen med styrmodellen. Detta genom att nämnden ska analysera områden där det finns risk för att styrelsen eller nämnden inte bidrar till att uppnå kommunens prioriterade mål och indikatorer. Enligt styrmodellen ska styrelsens och nämndens hela väsentlighets- och riskanalys dokumenteras och rapporteras till kommunstyrelsen som ett led i att fullfölja kommunallagens intentioner om god intern kontroll. Internkontrollplan med kontrollpunkter ska ingå i nämndens flerårsstrategi. Enligt kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar ska nämnden följa upp sitt arbete med intern kontroll i vår-, del- och årsbokslutet.

Utifrån ovanstående anser vi att styrelse och nämnder ska ha genomfört följande för att ha en tillräcklig intern kontroll:

- ▶ Arbetat fram en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys
- ▶ Rapporterat väsentlighets- och riskanalysen till kommunstyrelsen
- ▶ Fastställt en internkontrollplan med tillhörande kontrollpunkter i nämndens flerårsstrategi
- ▶ Följt upp nämndens arbete med internkontroll i vår- och delårsbokslut

4. Kommunstyrelsen

4.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har fastställt tolv prioriterade mål med totalt 43 tillhörande indikatorer i den kommunövergripande flerårsstrategin för 2018–2020. Eftersom de beslutade målen och indikatorerna är kommunövergripande åligger det kommunstyrelsen att verka för att dessa uppnås. Därtill har fullmäktige i den kommunövergripande flerårsstrategin beslutat att tilldela kommunstyrelsen 19 uppdrag. Utöver detta finns fem uppdrag som riktas till samtliga nämnder inklusive kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen antog den 28 mars 2018 kommunstyrelsens flerårsstrategi för 2019–2020. I flerårsstrategin har styrelsen antagit 65 åtaganden för styrelsen samt 93 åtaganden för förvaltningen utifrån fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer⁵. Styrelsen har angivit 55 nyckeltal kopplat till sina åtaganden. I kommunstyrelsens flerårsstrategi framgår vilken eller vilka enheter som ska arbeta med att uppfylla de av fullmäktige tilldelade uppdragen. Enligt flerårsstrategin har nämndens åtaganden koppling till fullmäktiges särskilda fokusområden.

4.1.1. Verksamhet

I kommunstyrelsens delårsbokslut framkommer att ett arbete med att centralisera kommunens samtliga hyreskontrakt ska påbörjas. En grupp ska enligt delårsbokslutet bildas för detta arbete. Vid intervju framkommer att arbetet med centralisering av kommunens hyreskontrakt beräknas ta längre tid än väntat och att ett förnyat detaljerat uppdrag kan bli aktuellt i budgeten för 2019.

I skriftliga svar framkommer att kommunledningskontorets personalomsättning är fortsatt hög. Ett nytt ledarprogram har tagits fram för kommunens chefer och kommunledningskontoret har fokuserat på åtaganden inom personalområdet. Vid intervjutillfället skulle tjänsterna kommundirektör, ekonomichef samt IT-chef rekryteras. Som ett led i arbetet utifrån handlingsplanen Effekt har kommunens HR-funktion centraliserats och ny personalchef tillsatts. Stödfunktionerna är inte samlade till en och samma plats vid granskningstillfället, men väntas vara det från och med januari 2019.

Kommunstyrelsens presidium uppger vid intervju att det är en utmaning att tillgodose volymökningar i kommunens verksamhet samt att tillgodose bostadsbehovet. Kommunledningskontoret har arbetat med marknadens intressenter för att genomföra en snabbare plan- och exploateringsprocess. Ett avtal har tecknats med exploatörer för exploatering av industri och bostadsmark vilket ska möjliggöra byggnation av fler bostäder.

Presidiet framför vid intervju att merparten av handlingsplanen Effekt är verkställd och att genomförandet har varit framgångsrikt i avseendet att kommunens ekonomi förbättrats. Vissa delar av handlingsplanen har pausats i fall då det funnits särskilda skäl.

⁵ Vissa åtaganden har angetts flera gånger till olika mål. Antalet unika åtaganden är därför färre.

4.1.2. Styrelsens uppsikt över nämndernas arbete med fullmäktiges mål

Av protokoll framkommer att arbetsutskottet träffat samtliga nämnder inför årsbokslutet 2017. Dialogerna ägde rum i januari 2018. Arbetsutskottet har därtill mött utbildningsnämndens presidium tillsammans med berörda tjänstemän vid ett annat tillfälle i januari 2018. Det går utifrån protokoll inte att följa om kommunstyrelsens arbetsutskott fört dialog med nämnderna i kommunen inför vår- och delårsboksluten.

Utöver tillämpningsanvisningarna finns en mall/anvisning för nämndernas flerårsstrategier. Mallen innehåller delar som bedöms nödvändiga att ange för att kommunstyrelsen ska kunna utöva sin uppsiktsplikt.

Kommunstyrelsen har erhållit uppföljning av nämndernas antagna flerårsstrategier 2018–2020. I skrivelsen bedömer kommunstyrelsen att nämndernas flerårsstrategier i hög grad är tillfredsställande och att de överensstämmer med fullmäktiges flerårsstrategi. Det framkommer att avvikelser konstaterats⁶.

4.2. Uppföljning och rapportering

Kommunstyrelsen godkände styrelsens vårbokslut den 28 maj 2018 och styrelsens delårsbokslut den 15 oktober 2018. I vårbokslutet har styrelsen följt upp beslutade uppdrag och åtaganden i flerårsstrategin genom att kommentera om arbete har påbörjats. Kommunstyrelsen gjorde i delårsbokslutet bedömningen att 27 åtaganden kommer uppfyllas under innevarande år och att 32 åtaganden kommer uppfyllas under planperioden⁷.

Kommunstyrelsen har följt upp ekonomin i samband med vår- och delårsbokslut (per april respektive augusti). Kommunstyrelsen har i enlighet med handlingsplanen Effekt erhållit och godkänt ekonomisk månadsuppföljning utöver vår- och delårsbokslut vid fyra sammanträden under året. Månadsuppföljningarna har avsett uppföljning per mars, maj, september och oktober. Av protokoll går inte att följa att styrelsen erhållit och godkänt ekonomisk månadsuppföljning per januari, februari och november.

Vid prognosen för helåret i samband med vårbokslutet redovisades ingen avvikelse mot budget för kommunstyrelsen. I delårsbokslutet prognostiserades ett resultat om 7,8 mnkr över budget. Överskottet ska bero på överskott inom kommunens IT-verksamhet, lägre personalkostnader och outnyttjade tillfälliga medel. Kommunstyrelsen godkände kommunstyrelsens vårbokslut och delårsbokslut utan att besluta om ytterligare åtgärder.

4.2.1. Styrelsens uppsikt över nämndernas arbete med uppföljning och rapportering

Kommunstyrelsen föreslog 28 maj 2018 kommunfullmäktige att godkänna vårbokslut för kommunen. Resultatuppföljningen för Alingsås kommuns vårbokslut visade på en prognostiserad negativ avvikelse om -12,1 mnkr från budget för helåret.

⁶ Avvikelserna har presenterats per nämnd och avser nämndernas arbete med styrning, uppföljning och intern kontroll.

⁷ Med planperioden avses år 2018–2020.

Kommunstyrelsen gav i samband med kommunens vårbokslut kommunledningskontoret i uppdrag att i samråd med vård- och äldreomsorgsförvaltningen genomlysa nämndens ekonomiska förutsättningar samt ta fram förslag till åtgärder. Kommundirektören gavs i uppdrag att tillsätta extern utredning kring gränsdragningsfrågor som uppstått i samband med införlivandet av en samlad funktionshindersverksamhet i enlighet med handlingsplanen Effekt.

Kommunstyrelsen beslutade den 15 oktober 2018 att föreslå fullmäktige att godkänna delårsbokslut för Alingsås kommun. Delårsbokslutets resultatuppföljning för Alingsås kommun visade på en prognostiserad positiv avvikelse om 15,8 mnkr över budget för helåret. Att prognosen förbättrats med 27,9 mnkr jämfört med prognosen i vårbokslutet uppges bero på förbättrade prognoser från nämnderna samt en bättre prognos över finansieringen.

Kommunstyrelsen föreslog i samband med kommunens delårsbokslut att fullmäktige beslutar att de nämnder som prognostiserade underskott innevarande år snarast skulle besluta om handlingsplaner för att hantera sina underskott. Därtill föreslogs fullmäktige besluta att kommunens nämnder ges i uppdrag att omgående besluta om handlingsplaner med syfte att påbörja omställningsarbete för att efterleva fullmäktiges beslutade ekonomiska ramar för 2019.

Nämndernas prognostiserade i delårsbokslutet ett samlat överskott om 1,4 mnkr. Underskottet fanns inom vård- och äldreomsorgsnämnden vilket i sin tur främst hänför sig till verksamheten för funktionshinder. Utökning av antalet utförda hemtjänsttimmar ska också ha bidragit till underskottet.

I månadsuppföljningen av nämndernas ekonomi per oktober framkommer att nämnderna prognostiserade ett samlat underskott om 10,7 mnkr för helåret. Underskotten tillskrevs framförallt vård- och äldreomsorgsnämnden och socialnämnden, men även samhällsbyggnadsnämnden prognostiserade ett underskott. Kommunstyrelsen uppmanar i protokoll från december 2018 samtliga tre nämnder att vidta åtgärder för att kommunövergripande hantera prognostiserat underskott. I besluten skrivs också att det vid prognostiserat underskott ska utarbetas en handlingsplan av nämnd som ska ställas till kommunstyrelsen.

4.3. Intern kontroll

Kommunstyrelsens internkontrollplan finns som bilaga till styrelsens flerårsstrategi. I Internkontrollplanen finns nio identifierade risker. Bland riskerna återfinns kontroll av moms, löneglidning, leasingavtal och kontroll av representation. Enligt uppgift genomförs en riskanalys till grund för internkontrollplanen. Riskanalysen har dock inte dokumenterats. Vidare framkommer att merparten av riskanalysarbetet sker på tjänstemannanivå, på uppdrag av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen har följt upp sitt internkontrollarbete i styrelsens vår- och delårsbokslut. Samtliga kontrollmoment bedömdes i vårbokslutet kunna genomföras under innevarande år. I delårsbokslutet bedömdes samtliga förutom ett kontrollmoment genomföras under året. Det kontrollmoment som inte bedömdes genomföras var "medarbetarbekräftelse upphandling" vilket avser att medarbetare intygar att de är införstådda med regler kopplade till upphandling.

Kontrollmomentet planerades att inte genomföras till följd av oenighet mellan fackliga representeranter och arbetsgivare.

4.3.1. Styrelsens uppsikt över nämndernas arbete med intern kontroll

Kommunstyrelsen erhöll vid sammanträdet i oktober information om att samtliga nämnder påbörjat sitt arbete med intern kontroll. Kommunstyrelsen delgavs därtill information om att samtliga nämnder utom två bedömde att de identifierade kontrollmomenten kommer att genomföras under året.

4.4. Vår bedömning

Bedömning avseende kommunstyrelsens verksamhet

Kommunstyrelsen har antagit åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer i styrelsens flerårsstrategi. Styrelsen har inte kopplat nyckeltal till alla åtaganden. Styrelsen har antagit åtaganden utifrån samtliga uppdrag riktade till styrelsen. Förvaltningens åtaganden framgår i styrelsens flerårsstrategi. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har säkerställt att den egna nämnden styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

Styrelsen har följt upp sina åtaganden vid vår- och delårsbokslut. Under året har KS inte prognostiserat någon negativ budgetavvikelse. Styrelsen får ekonomisk rapportering avseende den egna verksamheten vid boksluten. Vi bedömer sammantaget att styrelsen har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Styrelsen har antagit en internkontrollplan i en bilaga till styrelsens flerårsstrategi. En riskanalys utgör grund för internkontrollplanen, men denna har likt föregående år inte dokumenterats. Riskanalysen utarbetas i huvudsak av kommunledningskontoret och inte av kommunstyrelsen. Styrelsen har följt upp sitt internkontrollarbete i vår- samt delårsbokslut. Vi bedömer att styrelsen inte fullt ut säkerställt en tillräcklig intern kontroll och att arbetet kan utvecklas ytterligare genom att kommunstyrelsen deltar i arbetet med riskanalys till grund för internkontrollplan samt att riskanalysen dokumenteras.

Bedömning av kommunstyrelsens uppsikt över kommunens nämnder

Kommunstyrelsens erhåller ekonomisk månadsuppföljning från varje nämnd. Flera nämnder har under året prognostiserat ett underskott. Utifrån detta har styrelsen vidtagit ett antal åtgärder, såsom att ge kommunledningskontoret i uppdrag att genomlysna vård- och äldreomsorgsnämndens ekonomiska förutsättningar samt ta fram förslag till åtgärder för att motverka underskott. Därtill har styrelsen lämnat förslag till beslut till fullmäktige som syftat till att minska underskotten i kommunens ekonomi. Det har inte gått att följa om styrelsen genom sitt arbetsutskott fört dialog med nämnderna inför vår- och delårsbokslut så som ska göras enligt tillämpningsanvisningarna. Vi bedömer sammantaget att styrelsen huvudsakligen skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten och fattat beslut vid avvikelser.

Kommunstyrelsen har i oktober erhållit information om att samtliga nämnder påbörjat sitt arbete med intern kontroll avseende 2018. Vår bedömning är att styrelsen i allt väsentligt haft

tillräcklig uppsikt över övriga nämnder och bolag i kommunen samt att uppsikten är tillräcklig utifrån kraven i kommunallagen.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Medverka i utarbetandet av riskanalys till grund för internkontrollarbetet
- ▶ Dokumentera riskanalys till grund för internkontrollarbetet

5. Barn- och ungdomsnämnden

5.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Barn- och ungdomsnämnden fastställde den 22 februari 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om elva åtaganden utifrån fem av fullmäktiges prioriterade mål. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för åtta av elva åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår även förvaltningens åtaganden utifrån nämndens åtaganden. I flerårsstrategin framkommer att nämnden och förvaltningen utarbetat åtaganden utifrån tre av de fyra uppdrag som fullmäktige riktat till nämnden⁸. Nämnden har därtill utarbetat åtaganden utifrån fyra av de fem uppdrag som avser samtliga nämnder⁹. Nämnden har i sin flerårsstrategi utarbetat åtaganden utifrån sju av totalt nio uppdrag. Nämnden har i sin flerårsstrategi inkluderat åtaganden för särskilda fokusområden tillsammans med åtagandena för fullmäktiges prioriterade mål.

5.2. Uppföljning och rapportering

Barn- och ungdomsförvaltningen godkände nämndens vårbokslut i maj och nämndens delårsbokslut i september 2018. Nämnden har kommenterat samtliga åtaganden i vår- och delårsbokslut. I delårsbokslutet redovisar nämnden även prognos per helår för varje nämndåtagande. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att samtliga elva åtaganden kommer genomföras under planperioden, men inte under 2018. I delårsbokslutet bedömdes vidare sju uppdrag slutföras och två uppdrag inte slutföras under 2018¹⁰. I både vår- och delårsbokslut var nämndens prognos att resultatet för helåret skulle följa budget.

Vid protokollsgranskning framkommer att nämnden tagit del av ekonomisk månadsuppföljning vid varje ordinarie sammanträde under året med start av uppföljning per februari. Vid samtliga uppföljningar har prognosen varit ett resultat för helåret i linje med budget. Den ekonomiska månadsuppföljningen per mars och framåt, juli och juni undantaget, har översänts till kommunstyrelsen.

5.3. Intern kontroll

Nämndens internkontrollplan finns som en bilaga till nämndens flerårsstrategi. Planen består av sju kontrollmoment. De största riskerna i internkontrollplanen är enligt nämndens bedömning en svårighet att hitta optimalt sätt och system för personalschema i förskolan, att arbetsgången för systematiskt kvalitetsarbete inte är känd och inte följs och att förskolans personal inte har personliga digitala lärverktyg.

⁸ Nämnden har inte utarbetat åtaganden utifrån uppdraget *"Kommunstyrelsen ges tillsammans med tekniska nämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt barn- och ungdomsnämnden i uppdrag att ta fram en plan för säker & trygg skolväg."* Det framkommer inte varför nämnden inte utarbetat något åtagande för uppdraget.

⁹ I nämndens flerårsstrategi framkommer att nämnden inte kommer ansöka om medel ur innovationsfonden, vilket ett av uppdragen riktade till samtliga nämnder avser.

¹⁰ Nio uppdrag följs upp i boksluten, trots att nämnden i sin flerårsstrategi utarbetat åtaganden för sju uppdrag.

Nämndens flerårsstrategi innehåller även en riskanalys där 49 risker bedömts utifrån sannolikhet och väsentlighet. Utöver de risker som återfinns i internkontrollplanen hanteras nio risker genom omedelbar åtgärd eller åtaganden. Samtliga risker, även de med låg bedömd risk- och väsentlighet, hanteras i riskanalysen genom någon form av åtgärd.

Barn- och ungdomsnämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i vår- och delårsboksluten. I boksluten har nämnden angett om kontrollen påbörjats eller inte samt övergripande kommenterat status för respektive kontrollpunkt. I delårsbokslutet gjorde nämnden bedömningen att alla kontrollområden kommer att vara genomförda vid årets slut.

5.4. Vår bedömning

Barn- och ungdomsnämnden har antagit åtaganden utifrån fem av kommunfullmäktiges prioriterade mål. Granskningen visar att nämnden har antagit nyckeltal merparten av sina åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår även förvaltningens åtaganden. Nämnden har antagit åtaganden utifrån tre av fyra uppdrag riktade till nämnden, samt utifrån fyra av fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Det framkommer inte varför nämnden inte utarbetat något åtagande för ett av de riktade uppdragen. Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt samt kommunens styrmodell.

Barn- och ungdomsnämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. Ekonomiska månadsuppföljningar har rapporterats till kommunstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i handlingsplanen Effekt. Vi bedömer att nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har antagit en riskanalys samt en internkontrollplan som en del av sin flerårsstrategi. Nämnden har följt upp internkontrollarbetet i vår- och delårsbokslut och gör bedömningen att alla kontroller kommer att vara genomförda under året. Vi bedömer utifrån detta att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi ingen rekommendation till barn- och ungdomsnämnden.

6. Kultur- och fritidsnämnden

6.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Kultur- och fritidsnämnden antog i januari 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om åtta åtaganden utifrån fyra av fullmäktiges prioriterade mål. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för samtliga åtaganden. Nämnden har i sin flerårsstrategi inkluderat åtaganden för fullmäktiges uppdrag och särskilda fokusområden tillsammans med åtagandena för fullmäktiges prioriterade mål. I nämndens flerårsstrategi framgår förvaltningens åtaganden för ett av fyra mål. Förvaltningens åtaganden uppges sedan tidigare års granskning redovisas i separata arbetsplaner där varje avdelning anger aktiviteter gentemot mål och åtaganden.

6.2. Uppföljning och rapportering

Kultur- och fritidsnämnden godkände nämndens vårbokslut i maj och nämndens delårsbokslut i september 2018. Nämnden har kommenterat samtliga sina åtaganden i vår- och delårsbokslut. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att sju av åtta åtaganden kommer att vara uppfyllda vid årsskiftet samt att ett åtagande kommer slutföras under planperioden. Samtliga uppdrag, både de riktade till nämnden och de riktade till samtliga nämnder bedömdes genomföras under det innevarande året.

I både vår- och delårsbokslutet har nämnden prognostiserat en budget i balans för helåret. I delårsbokslutet prognostiserades ett överskott om 550 tkr. Staben stod i delårsbokslutet för det största överskottet mot budget (1 437 tkr) vilket framförallt förklaras med positiv avvikelse inom köp av tjänster. Störst negativ avvikelse vid delårsbokslutet hade föreningsservice (-1 015 tkr), vilket beskrivs som en naturlig säsongseffekt. Föreningsservice prognostiseras i delårsbokslutet göra ett resultat i paritet med budget för helåret. Nämnden godkände respektive bokslut utan att besluta om ekonomiska åtgärder.

Vid protokollsgranskning framkommer att nämnden tagit del av ekonomisk månadsuppföljning vid varje ordinarie sammanträde under år 2018 med start från per mars månad (per juni och juli undantaget). Nämnden har även rapporterat denna uppföljning till kommunstyrelsen. Nämnden har genomgående vid dessa tillfällen redovisat ett överskott för perioden.

6.3. Intern kontroll

Som en bilaga till nämndens flerårsstrategi finns nämndens internkontrollplan. Planen består av elva kontrollmoment. De största riskerna i internkontrollplanen är enligt nämndens bedömning dels drift av, men även försening av byggprocessen av Nohaga parkbad samt utökade öppettider i kulturhuset.

Nämndens flerårsstrategi innehåller även en riskanalys där 14 risker bedömts utifrån sannolikhet och väsentlighet. Majoriteten av de identifierade riskerna har hanterats i nämndens internkontrollplan. Två risker har hanterats genom åtaganden och för en risk har åtgärd ej bedömts som nödvändig.

Kultur- och fritidsnämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i boksluten. I boksluten har nämnden angett om kontrollen påbörjats eller inte samt övergripande kommenterat status för respektive kontrollpunkt. I delårsbokslutet gjorde nämnden bedömningen att alla kontrollområden kommer att vara genomförda vid årets slut¹¹. Vid tillfället för delårsbokslutet hade samtliga förutom ett kontrollmoment påbörjats.

6.4. Vår bedömning

Kultur- och fritidsnämnden har antagit åtaganden utifrån fyra av kommunfullmäktiges prioriterade mål. Granskningen visar att nämnden har antagit nyckeltal för samtliga åtaganden. Nämnden har genom sina åtaganden för fullmäktiges prioriterade mål hanterat fullmäktiges särskilda fokusområden och uppdrag. Vi noterar att förvaltningens åtaganden med ett undantag inte framgår i nämndens flerårsstrategi utan redovisas i separata arbetsplaner. Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

Kultur- och fritidsnämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. Månadsuppföljningarna har varit i linje med eller avvikit positivt mot budget. Ekonomiska månadsuppföljningar har rapporterats till kommunstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i handlingsplanen Effekt. Vi bedömer att nämnden säkerställt tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har antagit en riskanalys samt en internkontrollplan som en del av sin flerårsstrategi. Nämnden har följt upp internkontrollarbetet i både vår- och delårsbokslut och gör bedömningen att alla kontroller kommer att vara genomförda under året. Vi bedömer utifrån detta att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi ingen rekommendation till kultur- och fritidsnämnden.

¹¹ Ett kontrollmoment prognostiserades både som genomfört och inte genomfört under 2018 med anledning av att delar av momenten ska genomföras 2019.

7. Miljöskyddsnämnden

7.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Miljöskyddsnämnden fastställde i januari 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. Nämnden har i flerårsstrategin beslutat om sju åtaganden utifrån tre av fullmäktiges prioriterade mål samt utifrån tre av fullmäktiges särskilda fokusområden. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för samtliga åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår förvaltningens åtaganden utifrån nämndens egna åtaganden. I flerårsstrategin framkommer att nämnden och förvaltningen utarbetat åtaganden utifrån det uppdrag som riktats till nämnden. Nämnden har inte utarbetat åtaganden utifrån de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder¹².

7.2. Uppföljning och rapportering

Miljöskyddsnämnden godkände nämndens vårbokslut i maj och nämndens delårsbokslut i september. Nämnden har kommenterat samtliga sina åtaganden i vår- och delårsbokslut. I delårsbokslutet redovisar nämnden även prognos per helår för varje nämndåtagande. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att samtliga sju åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål samt särskilda fokusområden skulle genomföras under 2018. Nämndens bedömning var vidare att det uppdrag som riktats till nämnden skulle vara uppfyllt vid årsskiftet. Nämnden följer i vår- och delårsbokslut därtill upp de uppdrag som riktats till samtliga nämnder med en bedömning om uppdraget bedöms genomföras¹³. I delårsbokslutet bedömer nämnden att alla fem av de uppdrag som riktats till samtliga nämnder kommer genomföras under 2018.

I både vår- och delårsbokslutet har nämnden prognostiserat en budget i balans för helåret. Nämnden godkände respektive bokslut utan att besluta om ekonomiska åtgärder.

Vid protokollsgranskning framkommer att nämnden har tagit del av ekonomisk månadsuppföljning vid varje ordinarie sammanträde under år 2018 med start från per februari (per juni undantaget). I månadsuppföljningen per november prognostiserades en positiv avvikelse om cirka 500 tkr över budget. Nämnden har rapporterat sin ekonomiska månadsuppföljning till kommunstyrelsen.

7.3. Intern kontroll

I nämndens flerårsstrategi finns nämndens internkontrollplan som en bilaga. Planen består av tio kontrollmoment. Bland riskerna i internkontrollplanen finns att ramavtal ej följs, risk för minskad rättssäkerhet och risk för längre handläggningstider.

¹² Det framgår inte i flerårsstrategin varför nämnden inte utarbetat åtaganden utifrån de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder.

¹³ Nämnden följer inte upp några åtaganden kopplade till de uppdrag som riktats till samtliga nämnder, detta eftersom nämnden i sin flerårsstrategi inte utarbetat några sådana.

Nämnden har i anslutning till sin internkontrollplan i flerårsstrategin utarbetat en väsentlighets- och riskanalys där 23 risker identifierats. Sex av de identifierade riskerna har hanterats i nämndens internkontrollplan, medan ett antal andra hanterats genom exempelvis åtaganden eller uppdrag. Fem risker i riskanalysen har inte tilldelats åtgärd eller hanterats på annat sätt.

Miljöskyddsnämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i boksluten. Nämnden har i boksluten angett om kontrollen påbörjats eller inte samt övergripande kommenterat status för respektive kontrollpunkt. I delårsbokslutet framkom att nämnden genomfört samtliga kontrollmoment.

7.4. Vår bedömning

Miljöskyddsnämnden har antagit åtaganden utifrån tre av kommunfullmäktiges prioriterade mål. Nämnden har vidare antagit åtaganden utifrån riktat uppdrag och särskilda fokusområden. Granskningen visar att nämnden har antagit nyckeltal för sina åtaganden. Därtill visar granskningen att förvaltningens åtaganden framkommer i anslutning till nämndens. Nämnden har inte antagit åtaganden utifrån de uppdrag som riktats till samtliga nämnder, det framgår inte vad detta beror på. Vi bedömer att nämnden till viss del säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt samt kommunens styrmodell.

Miljöskyddsnämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar, som uppvisat prognos enligt eller något över budget. Ekonomiska månadsuppföljningar har rapporterats till kommunstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i handlingsplanen Effekt. Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har antagit en internkontrollplan som en del av sin flerårsstrategi. Nämnden har följt upp internkontrollarbetet i nämndens vår- och delårsbokslut. Det framkommer att kontrollmomenten inom ramen för internkontrollplanen för 2018 genomförts. Nämnden har utarbetat en riskanalys för 2018 till grund för internkontrollplanen. Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi miljöskyddsnämnden att:

- ▶ Formulera åtaganden för de av fullmäktiges uppdrag som riktas till samtliga nämnder

8. Samhällsbyggnadsnämnden

8.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Samhällsbyggnadsnämnden fastställde i februari nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om tre åtaganden utifrån tre av fullmäktiges prioriterade mål. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för samtliga åtaganden. Förvaltningens åtaganden framgår i anslutning till nämndens egna. Flerårsstrategin innehåller åtaganden utifrån fem av de sex av fullmäktige riktade uppdragen till nämnden. Flerårsstrategin innehåller vidare åtaganden utifrån tre av fem uppdrag riktade till samtliga nämnder. Nämnden har inte utarbetat åtaganden kopplat till särskilda fokusområden.

8.1.1. Verksamhet

Vid intervju med presidium och tillförordnad förvaltningschef framkommer att planprocessen och långa handläggningstider varit i fokus under 2018. Långa handläggningstider uppges bero på hög personalomsättning och underbemanning, delvis till följd av rekryteringssvårigheter kopplade till bristyrken. Det framkommer i intervju att nämnden äskat medel för att anställa tre extra handläggare inom ramen för nästa flerårsstrategi.

I intervjun uppges att ansvarsfördelningen mellan samhällsbyggnadsnämnden och kommunstyrelsen är otydlig och att detta inneburit en osäkerhet i nämndens arbete. Det framkommer att en ändring ska genomföras på ledningsnivå i kommunstyrelsen som ska medverka till att ansvar och gränser tydliggörs.

En annan fråga som varit i fokus under 2018 är arbetsmiljöarbetet. Mot bakgrund av utmaningar med handläggningstider och underbemanning uppges att arbetsmiljön är stressig. I nämndens delårsbokslut framkommer att varje handläggare har mellan 50–80 ärenden och att detta påverkar arbetsmiljön negativt. Ett riktmärke för förvaltningen uppges i delårsbokslutet vara 30–40 ärenden per handläggare. Enligt uppgift sker många kortsiktiga insatser på bekostnad av ett mer långsiktigt arbetsmiljöarbete. Fler medarbetare uppges vid intervjutillfället vara på väg in i förvaltningen i syfte att avlasta befintlig personal. Vid intervju framkommer att en kompetensförsörjningsplan är under utarbetning. Det framgår inte när denna ska presenteras för nämnd.

Ett ytterligare område som omnämns vid intervjutillfället är insatser för att öka förvaltningens debiteringsgrad. Ett arbete pågår med att bryta ut hur mycket förvaltningen gör och vilken kostnadstäckning som finns för detta arbete. Det pågår också kompetensutvecklingsinsatser kopplade till debitering.

Förvaltningens arbete med att digitalisera verksamheten har pågått under 2018 och ska fortlöpa under 2019. Kommunens översiktsplan är digital och på det sättet tillgängliggjord för allmänheten. Därtill ska ett nytt digitalt ärendehanteringssystem implementeras under 2018.

Samhällsbyggnadsnämnden och tekniska nämnden slås samman 1 januari 2019. Sammanläggningen väntas leda till synergieffekter inom administration. Sedan tidigare har nämnderna en gemensam förvaltningschef och gemensam ekonomisk förvaltning¹⁴.

8.2. Uppföljning och rapportering

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade att godkänna nämndens vårbokslut i maj och nämndens delårsbokslut i september 2018. Nämnden har kommenterat samtliga sina åtaganden i vår- och delårsbokslut. Nämnden redovisar i båda boksluten prognos per helår för nämndåtagandena. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att åtagandena för två prioriterade mål kommer att vara genomförda vid årsskiftet och åtagandena för ett prioriterat mål kommer vara genomförda under planperioden. Nämndens prognos var att samtliga åtta uppdrag skulle klaras av att genomföras under 2018.

I vårbokslutet prognostiserade nämnden en negativ avvikelse gentemot budget för helåret om -341 tkr. I kommentarerna till vårbokslutet förklarades det prognostiserade underskottet genom att nämnden anordnat konferensen nordiska trästaden utan att extra budget begärts för ändamålet. I delårsbokslutet var prognosen att nämndens resultat var i linje med budget för helåret. Förklaringen som lämnas i delårsbokslutet är att framförallt planverksamheten gjort ett bättre resultat än väntat. Det framkommer i delårsbokslutet att arbetet med att ytterligare öka debiteringsgraden på planavdelningen pågår.

Vid protokollsgranskning framkommer att nämnden tagit del av ekonomisk månadsuppföljning vid varje ordinarie sammanträde under år 2018 med start från per februari månad (juni och juli undantaget). Nämnden har vid varje sammanträde förutom i september och oktober redovisat en negativ avvikelse för året. Vid sammanträdet i december prognostiserades en negativ avvikelse om - 246 tkr mot budget. Anledningen till avvikelserna framgår i protokoll från sammanträdet i mars och april¹⁵. Av nämndens protokoll framgår att nämnden månatligen rapporterat den ekonomiska uppföljningen per mars och framåt till kommunstyrelsen. Uppföljningen per februari har inte rapporterats till kommunstyrelsen.

8.3. Intern kontroll

Som en bilaga till nämndens flerårsstrategi finns nämndens internkontrollplan. Planen består av tio kontrollmoment. De största riskerna i internkontrollplanen är enligt nämndens bedömning bland annat att ramavtal inte följs, att förvaltningsspecifik administration behöver utökas och att handläggningstiderna är för långa.

Nämndens flerårsstrategi innehåller en väsentlighets- och riskanalys där 15 risker bedömts utifrån sannolikhet och konsekvens. Majoriteten av de identifierade riskerna har hanterats i

¹⁴ Gemensam ekonomisk förvaltning och förvaltningschef finns mellan samhällsbyggnadskontoret, tekniska förvaltningen och miljöskyddskontoret.

¹⁵ Avvikelsen beskrivs liksom i vår- och delårsbokslut vara kopplad till konferensen nordiska trästaden.

nämndens internkontrollplan, medan andra hanterats genom åtaganden och en risk har hanterats i både internkontrollplan och med omedelbar åtgärd. Det framkommer inte att någon omedelbar åtgärd kopplats till risken i fråga¹⁶.

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i boksluten. I boksluten har nämnden angett om kontrollen påbörjats. Vid tiden för delårsbokslutet hade sju av tio kontrollmoment genomförts och resterande tre uppgavs vara påbörjade. Samtliga kontrollmoment bedömdes vara genomförda innan årsskiftet. Av de vid delårsbokslutet genomförda kontrollmomenten hade tre kontroller genomförts utan avvikelser och fyra kontroller genomförts där avvikelser konstaterats.

8.4. Vår bedömning

Samhällsbyggnadsnämnden har antagit åtaganden utifrån tre av fullmäktiges prioriterade mål och fem av de sex uppdrag som riktats till nämnden. Nämnden har också antagit åtaganden utifrån tre av de fem uppdrag som riktas till samtliga nämnder. Granskningen visar att nämnden antagit nyckeltal för samtliga åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår förvaltningens åtaganden. Vi bedömer utifrån detta att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt samt kommunens styrmodell.

Samhällsbyggnadsnämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. De ekonomiska månadsuppföljningarna har med få undantag uppvisat prognoser om negativ budgetavvikelse för helåret. Månadsuppföljningar har rapporterats till kommunstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i handlingsplanen Effekt. Vi bedömer utifrån detta att nämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har antagit en riskanalys samt en internkontrollplan som en del av sin flerårsstrategi. Nämnden har följt upp internkontrollarbetet i både vår- och delårsbokslut. Samtliga kontrollmoment bedömdes av nämnden vara genomförda innan årsskiftet. Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi ingen rekommendation till samhällsbyggnadsnämnden.

¹⁶ I nämndens flerårsstrategi finns en rubrik som avser omedelbara åtgärder, där uppges att inga omedelbara åtgärder identifierats, detta trots att en risk i internkontrollplanen har markerats för omedelbar åtgärd. Risken avser "ofullständig tidsredovisning leder till felaktig debitering och underfinansiering av verksamheten".

9. Socialnämnden

9.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Socialnämnden fastställde i mars 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. Flerårsstrategin innehåller åtta åtaganden utifrån åtta av fullmäktiges prioriterade mål med indikatorer. Nämnden har uppgett nyckeltal för samtliga åtaganden. Förvaltningens åtaganden framgår i relation till nämndåtagandena. I flerårsstrategin redogör nämnden för hur den arbetar gentemot fyra fokusområden och med det uppdrag som riktats till nämnden från kommunfullmäktige. Nämnden redogör också i flerårsstrategin för hur den arbetar med de fem uppdrag som riktas till samtliga nämnder.

9.1.1. Verksamhet

Förvaltningen har fortsatta problem med beslutsstödet för verksamhetsstyrning, Hypergene. Problemen avser främst att få ut uppgifter för ekonomisk uppföljning. Förvaltningen har enligt uppgift fört en dialog med kommunledningskontoret i frågan och har för avsikt att fortsätta använda sig av Hypergene även under 2019.

I kommunens flerårsstrategi 2018–2020 har socialnämnden och utbildningsnämnden fått i uppdrag att planera för och verkställa en flytt av arbetsmarknadsenheten och därtill tillhörande uppgifter från socialnämnden till utbildningsnämnden. Flytten ska enligt uppdraget ske den 1 januari 2019. I socialnämndens flerårsstrategi framgår att en utredning ska genomföras under våren 2018 i syfte att undersöka möjligheterna och konsekvenserna av en flytt av arbetsmarknadsenhetens verksamhet till utbildningsförvaltningen. Socialnämndens presidium och förvaltning uppger i intervju att en dialog pågår mellan förvaltningarna och att arbetet med flytten fortsätter i en arbetsgrupp. Arbetsgruppen ska genomföra en risk- och konsekvensanalys och upprätta en kommunikationsplan i ärendet.

Nämndens arbete med digitalisering uppges handla om att bland annat införa e-ansökningar och digital tidsbokning. Införandet av e-ansökningar har inte fungerat fullt ut och digitaliseringen uppges ta längre tid än väntat. Nästa steg för nämnden är att införa metoder med artificiell intelligens (AI) i handläggningen, något som kan bli aktuellt först från 2019.

9.2. Uppföljning och rapportering

Socialnämnden godkände i maj 2018 nämndens vårbokslut och i september 2018 nämndens delårsbokslut. Nämnden har kommenterat samtliga av nämndens och förvaltningens åtaganden i vår- och delårsbokslut. I boksluten redovisar nämnden prognos per helår för varje nämndåtagande. I delårsbokslutet prognostiserar nämnden att samtliga mål ska uppnås under 2018. Nämnden prognostiserar vidare att samtliga uppdrag som riktats till nämnden och samtliga nämnder ska uppnås under året.

Ekonomi har varit i fokus under året för nämnden och förvaltningen. Nämnden har tidigare år haft betydande ekonomiska underskott i sin verksamhet, men uppges nu ha fått utökad ekonomisk ram och genom det bättre ordning på ekonomin. Enligt uppgift kvarstår merparten av

nämndens förebyggande verksamhet, om än i mindre skala, trots nedskärningar inom nämndens verksamhetsområden.

I samtliga ekonomiska uppföljningar fram till uppföljningen per oktober har prognosen för helåret varit ett resultat i linje med, eller över, budget. Socialnämnden prognostiserade vid vårbokslutet ett resultat för helåret i linje med budget och vid delårsbokslutet positiv avvikelse om 200 tkr för helåret. I november och december var emellertid prognosen att ett underskott om 4 mnkr skulle göras 2018. Som förklaring till det väntade underskottet anges i månadsuppföljningen att nämnden inte längre kunde inkludera de 6,4 mnkr i intäkter från vård- och äldreomsorgsnämnden för personer med LSS¹⁷-beslut som omhändertas inom socialnämnden verksamhet. Det framkommer i samma uppföljning att vård- och äldreomsorgsnämnden har överkompenserats med 2,1 mnkr avseende överförda medel från socialnämnden och att denna överkompensation inte räknats in i prognosen.

Nämnden godkände i samband med uppföljningen i december en handlingsplan för ekonomisk omställning 2019–2021. Handlingsplanen innehåller besparingsåtgärder om 13,2 mnkr. Åtgärderna är fortsatt omställningsarbete för att frångå köpt vård för vård av vuxna (väntas innebära besparing om 2,5 mnkr). Hemmaplanslösningarna ses över och fler boendelösningar ska till. En annan av åtgärderna är en vidareutveckling av hem för vård eller boende (HVB) genom bättre anpassade lokaler och ökad kompetens hos personal (väntas innebära besparing om 2,5 mnkr). Handlingsplanen innefattar också nedläggning av generell förebyggande verksamhet med väntad full effekt från år 2020; avtal med Bräcke diakoni avseende Home-Start¹⁸, samt avtal med familjecentralen Noltorp läggs ned. Väntad besparing för dessa nedläggningar är 1,1 mnkr.

Tidigare år har nämndens nettokostnadsavvikelse¹⁹ varit i fokus, detta då nämndens nettokostnadsavvikelse ökat flera år i rad och var på nivån 9,1 procent år 2017. Enligt nämndens ekonomiska uppföljning i december 2018 har trenden brutits eftersom prognosen för 2018 års nettokostnadsavvikelse var 3,3 procent. En av nämndens stora utmaningar framöver beskrivs i skriftliga svar som volymökningar. Fortsatta volymökningar medför kostnader för placeringar. I nämndens budget för 2018 har 2,5 procent av ramen lämnats ofördelad i syfte att kunna möta upp volymökningar inom förvaltningen oavsett enhet.

Av nämndens protokoll framgår att nämnden erhållit ekonomisk uppföljning med start från per mars (per juni och juli undantaget). Månadsuppföljning per maj har av vad som framgår inte rapporterats till kommunstyrelsen²⁰.

¹⁷ Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

¹⁸ Home-Start är ett föräldrastöd till barnfamiljer. Stödet kan innefatta exempelvis samtalsstöd.

¹⁹ Nettokostnadsavvikelsen utgörs av gapet mellan verksamhetens bruttokostnad minus bruttointäkt jämfört med den statistiskt förväntade kostnaden, referenskostnaden, i den aktuella verksamhet som bedrivs.

²⁰ Månadsuppföljningen per maj har enligt uppgift översänts till kommunstyrelsen, detta framgår dock inte av protokoll.

9.3. Intern kontroll

Som bilaga till nämndens flerårsstrategi finns nämndens internkontrollplan. Planen innehåller åtta kontrollmoment. Fyra av kontrollmomenten kommer från en handlingsplan för 2017 års internkontrollpunkter och skulle följas upp i samband med vårbokslutet²¹.

Till grund för internkontrollplanen har nämnden utarbetat en väsentlighets- och riskanalys, fastställd i december 2017. Väsentlighets- och riskanalysen innehåller 14 risker. Den risken med högst riskpoäng har tilldelats omedelbar åtgärd. Det går inte att följa om nämnden utarbetat en omedelbar åtgärd kopplat till denna risk. I flerårsstrategin skrivs vidare att inga behov av omedelbara åtgärder finns. Vid intervju framkommer dock att ett antal åtgärder vidtagits, däribland deltagande i mässor och ökad medial exponering. Presidiet och förvaltningen uppger att kommunens geografiska position medför svårigheter att rekrytera myndighetsutövande personal. Det uppges finnas en välfungerande kompetensförsörjning avseende övriga personalgrupper.

De riskerna med näst högst riskpoäng har tilldelats åtaganden. Risker därefter har inkluderats i internkontrollplan²² eller hanterats genom åtagande²³.

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i samband med vår- och delårsbokslut. I samband med vårbokslutet följdes de fyra kontrollmomenten från handlingsplanen för 2017 års interna kontroll upp. Av vad som framkommer utifrån uppföljningen har de fyra kontrollmomenten hanterats och åtgärdats.

Nämnden har följt upp sina fyra ordinarie kontrollmoment i delårsbokslutet. I uppföljningen framkommer att samtliga fyra kontrollmoment bedöms vara genomförda vid årets slut samt att eventuella åtgärder då vidtagits.

Utöver nämndens arbete med internkontrollplan och riskanalys till grund för sådan har förvaltningsgruppen under året genomfört en SWOT-analys²⁴. I denna har utmaningar kopplat till utanförskap, bostadsbrist och bristande personalkontinuitet framkommit. SWOT-analysen presenterades för nämnden i juni 2018.

²¹ Riskerna från handlingsplanen avser följande: *Att IFO nettokostnadsavvikelse är felaktig, att prognoser är felaktiga, att ekonomiska rutiner inte är dokumenterade samt att felaktiga utbetalningar av försörjningsstöd kan ske.* Bakgrunden är att socialnämnden i oktober 2017 uppdrog till förvaltningen att ta fram en handlingsplan för ovan nämnda kontrollpunkter, som då inte hade genomförts enligt plan. Nämnden beslutade att samtliga kontrollpunkter skulle vara genomförda till den 30 april 2018 samt att återrapportering skulle ske i samband med vårbokslutet.

²² En av riskerna som enligt väsentlighets- och riskanalysen ska hanteras i internkontrollplanen saknas i densamma. Detta avser risken *"att verkställandet av handlingsplanen EFFEKT blir försenat"*.

²³ Två av riskerna som enligt väsentlighets- och riskanalysen ska hanteras genom åtgärd har inte tilldelats sådan på ett sätt som är möjligt att följa i nämndens flerårsstrategi. Detta avser riskerna *"att försörjningsstödskostnaderna ökar med anledning av förändringar i etableringslagstiftningen"* samt *"att EU:s dataskyddsförordning inte följs"*. Sistnämnda risk har dock inkluderats i internkontrollplanen.

²⁴ SWOT-analys innefattar fyra områden: Styrkor, svagheter, möjligheter och hot (eng. strengths, weaknesses, opportunities, threats).

9.4. Vår bedömning

Socialnämnden har i sin flerårsstrategi antagit åtaganden till åtta av fullmäktiges prioriterade mål. Nämndens åtaganden har brutits ner till åtaganden för förvaltningen i enlighet med styrmodellen och nyckeltal har kopplats till varje åtagande. Nämnden redogör för hur den arbetar utifrån det riktade uppdraget från fullmäktige och hur den arbetar med de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Därtill framkommer att nämnden arbetar med fyra särskilda fokusområden. Vi bedömer att nämnden säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

I samband med vår- och delårsbokslutet har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. De ekonomiska månadsuppföljningarna har fram till oktober visat prognoser på ett resultat i linje med, eller över budget. Från och med november 2018 har dock underskott om 4 mnkr prognostiserats. I samband med prognos om underskott har nämnden godkänt en handlingsplan om 13,5 mnkr för implementering från 2019 och framåt. Merparten av nämndens månadsuppföljningar under året har rapporterats till kommunstyrelsen, dock inte i sådan utsträckning att det helt följer bestämmelserna i handlingsplanen Effekt. Vi bedömer utifrån ovan att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har antagit en dokumenterad riskanalys som rapporterats till kommunstyrelsen i samband med nämndens flerårsstrategi. Nämnden har också antagit en internkontrollplan som följts upp i vår- och delårsbokslut. Av uppföljningen av de fyra internkontrollmomenten från 2017 samt de fyra momenten avseende 2018 har nämnden i boksluten gjort bedömningen att samtliga moment ska vara genomförda innan årsskiftet.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi socialnämnden att:

- ▶ Säkerställa att rapportering av ekonomisk månadsuppföljning till kommunstyrelsen genomförs i enlighet med handlingsplanen Effekt

10. Tekniska nämnden

10.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Tekniska nämnden fastställde i januari 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om 13 åtaganden utifrån åtta av fullmäktiges prioriterade mål. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för samtliga åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår förvaltningens åtaganden utifrån nämndåtagandena. Nämnden har utarbetat åtaganden utifrån de två uppdrag som riktats till nämnden från fullmäktige. Åtaganden har vidare utarbetats för tre av de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder²⁵. I flerårsstrategin uppger nämnden att den kan bidra till ett antal fokusområden genom särskilda åtaganden. Det framkommer inte vilka åtaganden som avses.

10.2. Uppföljning och rapportering

Tekniska nämnden beslutade att godkänna nämndens vårbokslut i maj och nämndens delårsbokslut i september 2018. Nämnden har kommenterat samtliga av nämndens åtaganden i vår- och delårsbokslut. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att sju prioriterade mål kommer att vara uppfyllda vid årsskiftet och att ett mål kommer vara genomfört under planperioden.

I vårbokslutet har nämnden prognostiserat en budget i balans för helåret. I delårsbokslutet var prognosen ett underskott om 200 tkr mot budget för helåret. Förklaringen till underskottet uppges vara en ovanligt lång och ombytlig vinter som medfört högre kostnader än normalt för vinterväghållningen. Nämnden godkände respektive bokslut. I delårsbokslutet ingår förvaltningens åtgärder för att förbättra nämndens resultat. Av protokoll från nämndens sammanträde i december framkommer att prognosen för helåret var ett resultat i enlighet med budget.

Av nämndens protokoll framgår att nämnden månatligen rapporterat den ekonomiska uppföljningen per februari och framåt till kommunstyrelsen, uppföljningen per mars, juni och juli undantaget.

10.3. Intern kontroll

Som en bilaga till nämndens flerårsstrategi finns nämndens internkontrollplan. Planen består av fyra kontrollmoment. Den av de identifierade riskerna i internkontrollplanen som har ett riskvärde tilldelat till sig är *utökning av arbetsuppgifter utan tillskott av resurser vilket innebär effektivisering och/eller prioriteringar*.

Nämndens flerårsstrategi innehåller även en väsentlighets- och riskanalys där elva risker bedömts utifrån sannolikhet och väsentlighet. En av de identifierade riskerna har hanterats i nämndens internkontrollplan. För samtliga övriga risker anges i riskanalysen om de är hantlade och/eller om uppföljning sker.

²⁵ De uppdrag nämnden inte utarbetat åtaganden för är "Samtliga nämnder ges i uppdrag att aktivt verka för och genomföra flerårsstrategins utpekade vilja" samt "Samtliga nämnder ges i uppdrag att reducera sin centrala administration och föreslå möjligheter till förvaltningsövergripande effektiviseringar."

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i boksluten och har också där angett om kontrollen påbörjats eller inte. I delårsbokslutet gjorde nämnden bedömningen att alla kontrollområden kommer att vara genomförda vid årets slut. Per delåret hade ett kontrollmoment genomförts, två påbörjats och ytterligare ett inte påbörjats.

10.4. Vår bedömning

Tekniska nämnden har antagit åtaganden utifrån åtta av kommunfullmäktiges prioriterade mål. Nämnden har antagit nyckeltal för samtliga åtaganden. I nämndens flerårsstrategi framgår även förvaltningens åtaganden. Nämnden har utarbetat åtaganden utifrån de två uppdrag som riktats till nämnden och utifrån tre av de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Vi bedömer att nämnden i allt väsentligt säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt samt kommunens styrmodell.

Tekniska nämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året har tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. Under året har ett underskott gentemot budget för helåret prognostiserats vid olika tillfällen. Vid sammanträdet i december prognostiserades ett resultat i linje med budget. Nämnden har inte fullt ut rapporterat månadsuppföljning av ekonomin till kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges handlingsplan Effekt. Detta då rapportering per januari och mars inte översänts till kommunstyrelsen. Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning. Vi bedömer att nämnden till viss del säkerställt en tillräcklig rapportering.

Nämnden har antagit en riskanalys samt en internkontrollplan som en del av sin flerårsstrategi. Nämnden har följt upp internkontrollarbetet i både nämndens vår- och delårsbokslut och gör bedömningen att alla kontroller kommer att vara genomförda under året. Vi bedömer utifrån detta att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi tekniska nämnden att:

- ▶ Säkerställa att rapportering av ekonomisk månadsuppföljning till kommunstyrelsen genomförs i enlighet med handlingsplanen Effekt

11. Utbildningsnämnden

11.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Utbildningsnämnden fastställde i januari 2018 nämndens flerårsstrategi för 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om tolv åtaganden utifrån fyra av fullmäktiges prioriterade mål med indikatorer. Nämnden har upprättat nyckeltal för 10 av 12 åtaganden. I flerårsstrategin framgår förvaltningens åtaganden utifrån ett av målen. Förvaltningen har tidigare uppgett att nämnden ser flerårsstrategin som sitt eget dokument, varför nämnden anser att endast nämndens åtaganden ska ingå i flerårsstrategin. Förvaltningens åtaganden redovisas istället enligt uppgift i separata arbetsplaner. Nämnden har inte utarbetat åtaganden för särskilda fokusområden.

I flerårsstrategin kommenterar nämnden om de fem uppdrag som riktats till nämnden i fullmäktiges flerårsstrategi kommer kunna slutföras under året. Nämnden har också kommenterat om fyra av de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder kommer uppnås under året. Åtaganden kopplade till uppdragen framkommer inte.

11.2. Uppföljning och rapportering

Utbildningsnämnden godkände i maj 2018 nämndens vårbokslut och i september nämndens delårsbokslut. Av boksluten framgår att nämnden följt upp samtliga åtaganden genom att kommentera vilket arbete som bedrivits i relation till åtagandena. Nämnden har även i boksluten sammanställt en bedömning av hur arbetet fortlöpt. Åtta åtaganden bedömdes fortsätta enligt plan. Fyra åtaganden bedömdes inte genomföras under året men under planperioden. Nämnden följer i boksluten också upp sitt arbete med kommunfullmäktiges uppdrag. Fyra av fem uppdrag riktade till nämnden bedömdes i delårsbokslutet genomföras innan årsskiftet. Samtliga av de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder bedömdes genomföras innan årsskiftet.

I vårbokslutet prognostiserade nämnden ett resultat i linje med budget för helåret. I delårsbokslutet var prognosen ett överskott mot budget om 2,1 mnkr. Den positiva avvikelser från budget uppges ha uppnåtts genom effektiviseringar inom administrativa processer och att verksamheten varit framgångsrik i att erhålla externa medel från Skolverket, Länsstyrelsen och Migrationsverket samt via kommunens flyktingfond. Det framkommer i delårsbokslutet att nämnden planerade återlämna 1,5 mnkr av de beviljade 3,3 mnkr från kommunens flyktingfond.

I protokoll framgår att nämnden följt verksamheten under året, detta bland annat genom att följa upp det systematiska kvalitetsarbetet på Alströmergymnasiet. Av nämndens protokoll framgår att nämnden månatligen rapporterat den ekonomiska uppföljningen till kommunstyrelsen, uppföljningen per januari, februari, juni och juli undantaget. I december var prognosen att nämnden skulle göra ett överskott mot budget om 2,7 mnkr. Överskottet hänförs främst till ej periodiserade personalkostnader för Alströmergymnasiet och gymnasiesärskolan, externa intäkter som överstiger budget samt något lägre interkommunala kostnader.

11.3. Intern kontroll

Nämndens internkontrollplan finns som en bilaga till nämndens flerårsstrategi, som översänts till kommunstyrelsen i samband med antagande i januari. Planen består av nio kontrollpunkter inom områdena ekonomi, verksamhet och medborgare. Bland de risker som tilldelats högst riskvärde återfinns att *stadsbidrag inte söks, att delegationsordning inte följs, elevers arbetsmiljö och hantering av personuppgifter*. Åtgärder kopplade till riskerna i internkontrollplanen är bland andra stickprovskontroll, omvärldsbevakning och utbildningar.

Nämnden har ett avsnitt i sin flerårsstrategi som belyser väsentligheter och risker i verksamheten. Där framkommer risker utöver de som finns i internkontrollplanen. Däribland implementation av ny organisation under 2017, ökad resultatkllyfta mellan utrikes och inrikes födda elever och ny lagstiftning och ersättningsnivåer.

Kopplat till internkontrollplanen finns därtill en riskanalys med åtta risker som inte hanteras inom ramen för internkontrollplanen. Av de åtta riskerna hanteras sju med åtagande och den högst värderade risken, *sänka nettokostnaden med bibehållen kvalitet*, med "omedelbar risk". Omedelbar risk avser utifrån EY:s tolkning omedelbar åtgärd. I delårsbokslutet följer nämnden upp risk kopplad till nettokostnader under avsnittet "omedelbar åtgärd". Där prognostiseras att nämndens nettokostnadsavvikelse skulle uppgå till 1,4 procent under 2018 och därmed i linje med uppdraget i handlingsplanen Effekt.

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i samband med nämndens vår- och delårsbokslut. I boksluten har nämnden sammanställt om kontrollpunkterna är kontrollerade, påbörjade eller kvarstår. Nämnden gör i delårsbokslutet bedömningen att samtliga kontrollpunkter pågår och bedöms vara genomförda vid årets slut.

11.4. Vår bedömning

Utbildningsnämnden har i sin flerårsstrategi antagit åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer. Nämnden har upprättat nyckeltal för merparten av sina åtaganden. Nämnden har i kommentarer bedömt att de uppdrag som riktats till nämnden samt fyra av de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder kommer uppnås. Åtaganden utifrån uppdragen har inte utarbetats. Vi noterar att förvaltningens åtaganden överlag inte framgår i nämndens flerårsstrategi utan redovisas i separata arbetsplaner. Vi bedömer utifrån ovan att nämnden i allt väsentligt har säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

Nämnden har godkänt vår- och delårsbokslut för nämnden. I samband med detta har nämnden följt upp samtliga åtaganden. Granskningen visar att nämnden löpande under året har tagit del av ekonomiska månadsuppföljningar. Vid sammanträdet i december prognostiserades en positiv avvikelse mot budget. Nämnden har rapporterat månadsuppföljning av ekonomin till kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges handlingsplan Effekt. Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har en dokumenterad riskanalys i anslutning till internkontrollplanen som rapporterats till kommunstyrelsen i samband med nämndens flerårsstrategi. Nämnden har också i sin flerårsstrategi en internkontrollplan som följts upp i vår- samt delårsboksut. I granskningen framkommer att nämnden under året identifierat en risk som krävt omedelbar åtgärd. Vi bedömer att nämnden har säkerställt en tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnar vi ingen rekommendation till utbildningsnämnden.

12. Vård- och äldreomsorgsnämnden

12.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Vård- och äldreomsorgsnämnden fastställde nämndens flerårsstrategi för 2018–2020 i april 2018²⁶. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om åtta åtaganden utifrån fyra av fullmäktiges prioriterade mål. Nämnden har utarbetat åtaganden för förvaltningen utifrån de tre uppdrag som fullmäktige riktat till nämnden samt utifrån de fem uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Nämnden har därtill utarbetat åtaganden för förvaltningen utifrån tre av fullmäktiges särskilda fokusområden. I flerårsstrategin framkommer att nämnden fastställt nyckeltal för samtliga åtaganden.

12.1.1. Verksamhet

Den 1 januari 2018 flyttades avdelningen för funktionsstöd från socialnämnden till vård- och äldreomsorgsnämnden. I skriftliga svar uppger vård- och äldreomsorgsnämnden att syftet med flytten har varit att uppnå effektivare resursutnyttjande och samordningsvinster. De senaste åren har den största ekonomiska utmaningen varit hårdare bedömningar från försäkringskassan avseende personlig assistans. Vid intervju med presidium, förvaltningschef och stabschef framkommer att flytten fungerat bra. Lokalsamordningen har däremot inte fungerat lika väl och verksamheterna är i olika byggnader i Alingsås vid tillfället för intervjun. Tidigare ska en central lokalsamordnare funnits i kommunen, men denna tjänst uppges inte längre finnas.

I skriftliga svar framkommer att ett antal åtgärder vidtas med anledning av utmaning med platser inom särskilt boende. I intervju framgår att kötiden under våren 2018 i högre utsträckning tangerade 12-månadersgränsen vilket medförde risker för vite. Förvaltningen för en dialog med Skanska och Alingsåshem kring servicebostad i nytt område. Förvaltningen äger inte hela processen, utan uppges behöva samråda med kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden. Nämnden saknar idag kännedom om eventuella lokaler som kan frigöras i kommunen när andra förvaltningar ska bygga nytt.

Av skriftliga svar framkommer att implementering av nytt verksamhetssystem, Magna Cura, ska färdigställas under 2018. Systemet ska bidra till ett effektivare arbete för personalen och möjliggör mobil dokumentation. Som följd av överflyttning av avdelningen för funktionsstöd

²⁶ Beslutet om flerårsstrategi återremitterades vid nämndens sammanträde i februari med motiveringen att ett klagande behövdes avseende gränsdragning mellan socialnämnden och vård- och omsorgsnämnden avseende LSS.

pågår enligt svaren ett arbete med att flytta över Magna Cura LSS till det förvaltningsgemensamma Magna Cura.

I januari 2018 godkände nämnden ett namnbyte till vård- och omsorgsnämnden för slutgiltigt beslut i fullmäktige. Av protokoll att döma har namnbytet inte ägt rum under 2018.

12.2. Uppföljning och rapportering

Vård- och äldreomsorgsnämnden godkände nämndens vårbokslut i maj 2018 och nämndens delårsbokslut i september 2018. Nämnden har kommenterat samtliga av nämndens åtaganden utifrån i boksluten²⁷. Nämndens bedömning i delårsbokslutet var att fem åtaganden kommer att vara uppfyllda vid årsskiftet och att två åtaganden inte kommer vara genomförda vid årsskiftet men under planperioden. Ytterligare ett åtagande bedömdes inte genomföras under planperioden. I delårsbokslutet bedömde nämnden därtill att samtliga åtaganden kopplade till uppdrag och särskilda fokusområden skulle vara uppfyllda innan årsskiftet.

I vårbokslutet har nämnden prognostiserat en negativ avvikelse mot budget för helåret om 3 mnkr för äldreomsorgen och en negativ avvikelse mot budget för funktionsstödsverksamheten om 10,5 mnkr. I samband med vårbokslut gav nämnden förvaltningen i uppdrag att återkomma med en handlingsplan för budget i balans med tillhörande risk- och konsekvensanalys.

I delårsbokslutet har nämnden prognostiserat en negativ avvikelse för helåret om 4 mnkr för äldreomsorgen och om 8,5 mnkr för funktionsstödsverksamheten. Av kommentarerna i delårsbokslutet framkommer att underskottet inom äldreomsorgen bland annat beror på en ökning av köpta hemtjänststimmar från privata utförare. Underskottet uppges också bero på att kommunala utförare inom hemtjänst, särskilt inom boende och hälso- och sjukvård, har budgetunderskott. Underskotten inom funktionsstödsverksamheten uppges framförallt bero på verksamheten personlig assistans och att nämnden erhållit mindre intäkter från försäkringskassan inom detta område.

I delårsbokslutet framkommer nämndens handlingsplan för ekonomi i balans. Handlingsplan innefattar att nämnden arbetar för att ytterligare stärka budgetföljsamheten inom särskilt boende, hälso- och sjukvård och kvarboende samt att nämnden arbetar för att minska öknings takten av hemtjänststimmar.

I intervju uppges att nämndens verksamhet är kostnadseffektiv och slimmad. Ytterligare nedskärningar skulle försämrat arbetsvillkor och försvåra kompetensförsörjningen. Det uppges pågå ett arbete med att tillse att budgetföljsamhet finns i samtliga verksamheter. Av vad som framgår i intervjun finns det osäkerheter kring statlig ersättning till nämnden, att det inte är känt vilken ersättning som kommer utgå och hur den kommer utformas.

Av intervju framgår att det finns en långsiktig strävan att brukare ska kunna bo kvar hemma och inte behöva utnyttja särskilda boenden. Andelen som bor i särskilda boenden uppges vara

²⁷ Med samtliga åtaganden avses åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål, uppdrag samt särskilda fokusområden.

väsentligt mindre nu och boende bor där under kortare tid. Ökning av hemtjänststimmar beskrivs utifrån ovan som en framgångsfaktor ekonomiskt. Det framkommer därtill att närmare tio procent av all hemtjänst går till personer under 65 år och att en ökning skett av personer som fått avslag av LSS som istället söker hemtjänst utifrån SOL²⁸.

Vid protokollsgranskning framgår att nämnden följt verksamheten under året genom att ta del av redovisning av bland annat ej verkställda gynnande beslut. Av nämndens protokoll framgår att nämnden månatligen rapporterat den ekonomiska uppföljningen per mars och framåt till kommunstyrelsen, uppföljningen per juni och juli undantaget. Det framkommer inte av protokoll att nämndens delårsbokslut med månadsuppföljning av ekonomin per augusti översänts till kommunstyrelsen²⁹.

Liksom de ekonomiska prognoserna i boksluten har månadsuppföljningarna i regel prognostiserat en negativ avvikelse mot budget för nämndens helårsresultat. I december prognostiserades ett underskott om 6 mnkr för äldreomsorgen och 8,5 mnkr för funktionsstödsverksamheten.

12.3. Intern kontroll

Nämndens internkontrollplan finns som en bilaga till nämndens flerårsstrategi. Planen består av fem kontrollpunkter som nämnden graderat utifrån risk. Nämndens största risker är enligt internkontrollplanen övertagande av avdelningen för funktionsstöd, äldreboendeplatser, hemtjänstutveckling och heltidsresan. Riskerna har tilldelats olika åtgärder för att hanteras/kontrolleras, däribland löpande kontroller, statistikuppföljning, och framtagande av särskild uppföljningsmall.

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i samband med vår- och delårsbokslut. I boksluten har nämnden följt upp kontrollpunkterna. I boksluten framgår att nämnden vidtagit ett antal omedelbara åtgärder. I delårsbokslutet framkommer en omedelbar åtgärd som kring att genomföra åtgärder för att uppnå balans mellan tillgång och efterfrågan på särskilda boenden. Detta mot bakgrund av att bristen på särskilda boendeplatser benämns som nämndens sannolikt största utmaning. Att inte ha rätt antal platser beskrivs som en stor ekonomisk risk för nämnden och för kommunen i stort.

Som en del av den interna kontrollen tar nämnden vid varje sammanträde del av statistik över antal fattade beslut under månaden, beläggning i särskilda boendeformer samt utförda hemtjänststimmar.

Risikanalys till grund för internkontrollplanen har inte utarbetats eller antagits av nämnden.

²⁸ Socialtjänstlagen.

²⁹ Delårsbokslutet ska dock enligt vård- och omsorgsförvaltningen ha översänts till kommunstyrelsen.

12.4. Vår bedömning

Vård- och äldreomsorgsnämnden har i sin flerårsstrategi antagit åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer. Nämnden har upprättat nyckeltal för samtliga åtaganden. Nämnden har utarbetat åtaganden för förvaltningen utifrån de till nämnden riktade uppdragen samt för de uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Åtaganden har också utarbetats utifrån tre av fullmäktiges särskilda fokusområden. Vi bedömer att nämnden utifrån detta i allt väsentligt har säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

I samband med vår- och delårsbokslutet har nämnden följt upp sina åtaganden. I boksluten liksom i den månatliga ekonomiska uppföljningen har negativ avvikelse mot budget prognostiserats för helåret. I december prognostiserade nämnden en negativ avvikelse om 14,5 mnkr, äldreomsorgen och funktionsstödsverksamheten sammantaget. Nämnden har rapporterat månadsuppföljning av ekonomin till kommunstyrelsen i enlighet med kommunfullmäktiges handlingsplan Effekt då uppföljning per januari, februari och augusti månad inte har översänts. Vi bedömer utifrån detta att nämnden i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering.

Nämnden har genom sin flerårsstrategi antagit en internkontrollplan som följts upp i boksluten. I granskningen framkommer att nämndens flerårsstrategi inte innehåller en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys i enlighet med styrmodellens tillämpningsanvisningar. Vi bedömer utifrån detta att nämnden inte fullt ut säkerställt tillräcklig intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi vård- och äldreomsorgsnämnden att:

- ▶ Utarbeta och dokumentera en riskanalys till grund för internkontrollarbetet

13. Överförmyndarnämnden

13.1. Styrning och arbete med fullmäktiges mål

Överförmyndarnämnden antog i februari 2018 nämndens flerårsstrategi avseende 2018–2020. I flerårsstrategin har nämnden beslutat om två åtaganden utifrån två av fullmäktiges prioriterade mål med styrdindikator. Nämnden har antagit nyckeltal till ett av dessa åtaganden. Nämnden saknar förvaltning och har därför inte kunnat bryta ned åtaganden till förvaltningsnivå. Fullmäktige har inte riktat några uppdrag specifikt till överförmyndarnämnden. Nämnden har inte utarbetat åtaganden utifrån de uppdrag som riktats till samtliga nämnder³⁰ eller åtaganden för något av fullmäktiges särskilda fokusområden.

13.2. Uppföljning och rapportering

Överförmyndarnämnden godkände i maj 2018 vårbokslutet och i september delårsbokslutet. I boksluten har nämnden övergripande kommenterat sitt arbete med nämndens åtaganden samt sitt arbete med tre av de uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Nämnden bedömde i delårsbokslutet att båda två av nämndens åtaganden skulle vara genomförda innan årsskiftet. Vidare bedömdes att två av tre uppdrag skulle genomföras innan årsskiftet.

I delårsbokslutet beskrivs att verksamheten inte är fullt ut i fas med verksamhetens uppställda mål, något som uppges bero på långtidssjukskrivning. Andelen granskade årsräkningar befinner sig på 65 procent per den 11 september. En siffra som enligt nämnden själv för att följa plan borde vara kring 90 procent. I en sammanfattande analys till delårsbokslutet beskrivs att nämnden har utmaningar kopplade till att bibehålla en rättssäker handläggning. Detta då verksamheten på grund av sin storlek uppges vara sårbar.

I vårbokslutet prognostiserade nämnden ett ekonomiskt resultat i linje med nämndens budget för helåret. I delårsbokslutet prognostiserade nämnden ett överskott mot budget om 499 tkr. Från protokoll i december framkommer att prognosen för helåret då ökat till 555 tkr. Överskottet förklaras med att antalet ställföreträdare har minskat i jämförelse med tidigare år och att detta medfört mindre kostnader för arvode till dessa. Detta beror i sin tur på minskat antal asylsökande.

Av protokoll framgår att nämnden under året gett kommunledningskontoret i uppdrag att sammanställa en konsekvensbeskrivning gällande förändring av resurser i överförmyndarnämndens verksamhet. Kommunledningskontoret återrapporterade uppdraget till överförmyndarnämnden i december 2018.

Av protokoll framkommer att nämnden erhållit ekonomisk månadsuppföljning vid fem av sju sammanträden under 2018. Vid sammanträdena i februari och augusti erhöles ingen ekonomisk uppföljning. Samtliga fem erhållna uppföljningar av ekonomin har rapporterats till kommunstyrelsen.

³⁰ Tre av de till samtliga nämnder riktade uppdragen omnämns i överförmyndarnämndens flerårsstrategi som aktuella för nämnden. Åtaganden kopplade till dessa saknas emellertid.

13.3. Intern kontroll

Nämnden har i sin flerårsstrategi antagit en internkontrollplan med en identifierad risk. Risken avser volymökning av ensamkommande barn. Risken ska hanteras genom kontroll av statistik avseende antal ärenden. En person har tilldelats ansvar för kontroller kopplade till risken.

Nämnden har i sin flerårsstrategi även en riskanalys innehållandes fyra risker. Två av riskerna hanteras genom de två åtaganden som nämnden utarbetat från fullmäktiges prioriterade mål, en av riskerna hanteras i ovan nämnda internkontrollplan. En risk bedöms inte som nödvändig att åtgärda.

Nämnden har följt upp sitt internkontrollarbete i båda boksluten. Nämnden anger i delårsbokslutet att kontrollmomentet för den angivna risken genomförts.

13.4. Vår bedömning

Överförmyndarnämnden har i sin flerårsstrategi antagit åtaganden utifrån två av fullmäktiges prioriterade mål och styrindikatorer. Inga uppdrag har riktats till nämnden specifikt. Nämnden har utarbetat åtaganden utifrån tre av de fem uppdrag som fullmäktige riktat till samtliga nämnder. Nämnden har upprättat nyckeltal för ett av två åtaganden. Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål som fullmäktige bestämt och kommunens styrmodell.

I samband med vår- och delårsbokslutet har nämnden övergripande följt upp sina åtaganden. Nämnden har vid samtliga förutom två sammanträden tagit del av ekonomisk rapportering och översänt denna till kommunstyrelsen. Vi konstaterar att det faktum att nämnden har färre sammanträden än övriga nämnder i kommunen minskar nämndens möjlighet att genomföra månatlig ekonomisk rapportering till kommunstyrelsen. Vi bedömer sammantaget att nämnden i allt väsentligt säkerställt en tillräcklig uppföljning och att nämnden i huvudsak säkerställt en tillräcklig rapportering.

Nämnden har antagit en internkontrollplan. Planen har följts upp i samband med vår- och delårsbokslut. Nämndens väsentlighets- och riskanalys har dokumenterats eller rapporterats till kommunstyrelsen. Vi bedömer att överförmyndarnämnden har säkerställt en tillräcklig intern styrning och kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser lämnas ingen rekommendation till överförmyndarnämnden.

14. Sammanställning av dokumentgranskning

	Revisionsfråga 1				Revisionsfråga 2			Revisionsfråga 3			
	A1	A2	A3	A4	B1	B2	B3	C1	C2	C3	C4
KS						ET	ET		ET		
BUN						ET					
KFN						ET					
MN						ET					
SBN											
SN											
TN											
UN						ET					
VÄN									ET		
ÖFN		ET		ET		ET					

Beskrivning av kriterier³¹

A1. Angett åtaganden i arbetet med fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer

A2. Brutit ned de uppdrag som fullmäktige riktat specifikt till nämnden

A3. Kopplat nyckeltal till nämndens åtaganden

A4. Säkerställt att nämndens åtaganden brutits ner till åtaganden för förvaltningen

B1. Följt upp nämndens åtaganden i vår- och delårsbokslut

B2. Rapporterat befarade avvikelser jämfört med budget på helår till kommunstyrelsen

B3. Rapporterat månadsuppföljning av ekonomin till kommunstyrelsen (undantaget januari, februari, juni och juli)³²

C1. Arbetat fram en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys

C2. Rapporterat väsentlighets- och riskanalysen till kommunstyrelsen

C3. Fastställt en internkontrollplan med tillhörande kontrollpunkter i nämndens flerårsstrategi

C4. Följt upp nämndens arbete med internkontroll i vår- och delårsbokslut

Beskrivning av färgmarkering

Grön markering – nämnden har uppfyllt kriteriet.

Gul markering – nämnden har delvis uppfyllt kriteriet.

Röd markering – nämnden har inte uppfyllt kriteriet.

*ET – ej tillämpligt.

³¹ Utifrån kommunens styrmodell, tillämpningsanvisningar inom ramen för styrmodellen 2018 och anvisningar för nämndernas flerårsstrategier 2018–2020.

³² Undantaget för januari och februari har kommunicerats av kommunledningskontoret till förvaltningsarna muntligt och framgår inte i handlingsplanen.

15. Slutsatser

Styrelse och nämnders styrning och arbete med fullmäktiges mål

Granskningen visar att styrelse och nämnder har utarbetat åtaganden utifrån fullmäktiges prioriterade mål och indikatorer. Styrelse och nämnder har också arbetat med de uppdrag som riktats specifikt till dem från fullmäktige. Sju av nio nämnder som fått uppdrag riktade till sig har utarbetat åtaganden utifrån samtliga uppdrag eller på annat sätt redogjort för hur nämnden arbetar med uppdragen. Nämnder har i något lägre utsträckning hanterat och brutit ned de uppdrag som riktats till samtliga nämnder. Samtliga³³ nämnder har redovisat förvaltningens åtaganden utifrån nämndens åtaganden. Kultur- och fritidsnämnden samt utbildningsnämnden har inte redovisat förvaltningens åtaganden i sina respektive flerårsstrategier, utan i separata arbetsplaner.

Vi noterar att styrmodellen fortsatt saknar en tydlig beskrivning av hur nämnderna ska arbeta med de särskilda fokusområden som fastställts i fullmäktiges flerårsstrategi. Fokusområdena är inte riktade till någon specifik nämnd. Granskningen visar att fokusområdena i varierande utsträckning återspeglas i nämndernas åtaganden.

Styrelse och nämnders uppföljning och rapportering

I granskningen framkommer att styrelse och nämnder följt upp samtliga åtaganden i sina respektive vår- och delårsbokslut. Granskningen visar att ett antal nämnder med inte rapporterat ekonomisk månadsuppföljning till kommunstyrelsen helt i enlighet med fullmäktiges beslut i handlingsplanen Effekt. Vi noterar att ett antal nämnder prognostiserat negativ avvikelse mot budget för helåret. Vi konstaterar emellertid att nämnderna vidtagit åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Styrelse och nämnders arbete med intern kontroll

Styrelse och samtliga nämnder har fastställt en internkontrollplan med tillhörande kontrollpunkter i respektive flerårsstrategi. Kommunstyrelsen och vård- och äldreomsorgsnämnden har inte upprättat en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys i enlighet med styrmodellen.

Granskningen visar att samtliga nämnder har följt upp sitt arbete med intern kontroll i vår- och delårsboksluten.

³³ Överförmyndarnämnden undantaget, som inte har egen förvaltning.

Göteborg den 12 mars 2018



Thomas Edin
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB



Liselott Daun
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB



Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Bilaga 1 – Dokumentförteckning

Källförteckning

Protokoll

- | | | |
|----------------------|----------------------------|---------------------------------|
| ▶ Kommunstyrelsen | ▶ Barn- och ungdomsnämnden | ▶ Kultur- och fritidsnämnden |
| ○ 2018-02-05 | ○ 2018-01-30 | ○ 2018-01-12 |
| ○ 2018-03-12 | ○ 2018-02-20 | ○ 2018-02-19 |
| ○ 2018-03-28 | ○ 2018-03-27 | ○ 2018-03-26 |
| ○ 2018-04-27 | ○ 2018-04-24 | ○ 2018-04-17 |
| ○ 2018-05-02 | ○ 2018-05-15 | ○ 2018-05-14 |
| ○ 2018-05-07 | ○ 2018-06-19 | ○ 2018-06-19 |
| ○ 2018-06-18 | ○ 2018-09-25 | ○ 2018-08-28 |
| ○ 2018-08-20 | ○ 2018-10-23 | ○ 2018-09-28 |
| ○ 2018-09-11 | ○ 2018-11-27 | ○ 2018-10-22 |
| ○ 2018-10-15 | ○ 2018-12-18 | ○ 2018-11-19 |
| ○ 2018-11-12 | | ○ 2018-12-18 |
| ○ 2018-11-26 | | |
| ○ 2018-12-10 | | |
| ▶ Miljöskyddsnämnden | ▶ Samhällsbyggnadsnämnden | ▶ Socialnämnden |
| ○ 2018-01-25 | ○ 2018-01-22 | ○ 2018-01-23 |
| ○ 2018-02-20 | ○ 2018-02-19 | ○ 2018-02-20 |
| ○ 2018-03-22 | ○ 2018-03-19 | ○ 2018-03-14 |
| ○ 2018-04-26 | ○ 2018-04-23 | ○ 2018-03-20 |
| ○ 2018-05-17 | ○ 2018-05-14 | ○ 2018-04-17 |
| ○ 2018-06-14 | ○ 2018-06-18 | ○ 2018-05-14 |
| ○ 2018-08-23 | ○ 2018-08-27 | ○ 2018-05-22 |
| ○ 2018-09-27 | ○ 2018-09-24 | ○ 2018-06-19 |
| ○ 2018-10-26 | ○ 2018-10-22 | ○ 2018-08-28 |
| ○ 2018-11-22 | ○ 2018-11-19 | ○ 2018-09-25 |
| ○ 2018-12-20 | ○ 2018-12-17 | ○ 2018-10-23 |
| | | ○ 2018-11-27 |
| | | ○ 2018-12-18 |
| ▶ Tekniska nämnden | ▶ Utbildningsnämnden | ▶ Vård- och äldreomsorgsnämnden |
| ○ 2018-01-23 | ○ 2018-02-21 | ○ 2018-01-08 |
| ○ 2018-02-20 | ○ 2018-03-21 | ○ 2018-01-22 |
| ○ 2018-03-20 | ○ 2018-04-18 | ○ 2018-02-19 |
| ○ 2018-04-25 | ○ 2018-05-08 | ○ 2018-04-09 |
| ○ 2018-05-15 | ○ 2018-05-23 | ○ 2018-04-23 |
| ○ 2018-06-19 | ○ 2018-06-12 | ○ 2018-06-18 |
| ○ 2018-08-28 | ○ 2018-09-19 | ○ 2018-08-27 |
| ○ 2018-09-25 | ○ 2018-10-24 | ○ 2018-09-25 |
| ○ 2018-10-23 | ○ 2018-11-20 | ○ 2018-10-22 |
| ○ 2018-11-20 | ○ 2018-12-19 | ○ 2018-11-19 |
| ○ 2018-12-18 | | ○ 2018-12-17 |

- ▶ Överförmyndarnämnden
 - 2018-02-13
 - 2018-05-08
 - 2018-06-12
 - 2018-08-14
 - 2018-09-11
 - 2018-10-09
 - 2018-11-13
 - 2018-12-11

Delårsbokslut

- ▶ Delårsbokslut 2018, Alingsås kommun
- ▶ Delårsbokslut 2018, Barn- och ungdomsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Kommunstyrelsen
- ▶ Delårsbokslut 2018, Kultur- och fritidsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Miljöskyddsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Socialnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Tekniska nämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Utbildningsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Vård- och äldreomsorgsnämnden
- ▶ Delårsbokslut 2018, Överförmyndarnämnden

Vårbokslut

- ▶ Vårbokslut 2018, Alingsås kommun
- ▶ Vårbokslut 2018, Kommunstyrelsen
- ▶ Vårbokslut 2018, Barn- och ungdomsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Kultur- och fritidsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Miljöskyddsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Socialnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Tekniska nämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Utbildningsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Vård- och äldreomsorgsnämnden
- ▶ Vårbokslut 2018, Överförmyndarnämnden

Flerårsstrategier

- ▶ Flerårsstrategi för Alingsås kommun 2018-2020
- ▶ Kommunstyrelsens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Barn- och ungdomsnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Kultur- och fritidsnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Miljöskyddsnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Samhällsbyggnadsnämndens flerårsstrategi 2018-2020

- ▶ Socialnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Tekniska nämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Utbildningsnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Vård- och äldreomsorgsnämndens flerårsstrategi 2018-2020
- ▶ Överförmyndarnämndens flerårsstrategi 2018-2020

Övrig dokumentation

- ▶ Mall/anvisning för "Nämnden" flerårsstrategi 2018–2020
- ▶ Styrmodell för Alingsås kommun (fullmäktige 2011-05-25, reviderad 2014-12-10)
- ▶ Tillämpningsanvisningar inom ramen för styrmodellen 2018 (KS 2018-03-12 §21)
- ▶ Handlingsplan för ekonomi i balans, Handlingsplan Effekt (beslut om genomförandeplan enligt handlingsplanen, KS 2017-05-29)
- ▶ Uppföljning av nämndernas antagna flerårsstrategier 2018-2020, Kommunstyrelsen
- ▶ Uppföljning av handlingsplan för 2017 års internkontrollpunkter, Socialnämnden